

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
9 Novemb.st.v.
Dumineca 21 Novemb.st.n.

Va esi joi'a si duminică.
Redactiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 86.

ANUL XVI.
1880.

Pretul pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Garfield.

Diu'a de 2 nov. a fost o zi însemnata în anele marelui republicii americane. Statele singuraticie ale uniunii americane atunce alesera pe barbati de încredere, cari vor alege pe viitorul preşedinte al statelor unite. Nici chiar actul de alegere a însusi preşedintelui nu este atât de interesant, ca şi aceste alegeri, căci aice se decide deja, conform numerului partisanilor alesi, că cine se va urcă în scaunul preşidenţialu, şi astfel actul mare ce are să urmeze, nu este decât o formalitate.

De asta-data două partide mari steteau faţa în faţa: republicanii şi democraţii. Republicanii vreu centralisare, democraţii decentralisare. Candidatul celor d'ântâiu e Garfield, al celor din urma Hancock. Precum scriseramu şi noi, republicanii au majoritatea, şi astfel viitoriul preşedinte are să fie candidatul lor.

James Avram Garfield s'a nascutu la 19 nov. 1831 în Orange, în statul Ohio, din parinti nu pré avuti. Parintele lui a muritu înca la 1833, lasându o veduva cu mai multi prunci. Cel mai tineru, James, fu silitu a lucră, a prinde cornele plugului şi sap'a, ca să ajutore a susţine famili'a. Dar înca de atunce a începutu să înveţe, sciindu pré bine, că înveffatur'a e capitalul cel mai

siguru. La 1857/8 luă parte întâia-ora în mişcările politice, eluptându-si unu nume de bunu oratoru, şi în 1859 fu alesu membru în consiliul statului Ohio. La erumperea resboiului civilu, Garfield, ca maioru întră în armat'a uniunii, unde prin bravur'a sa ajunsese primu-colonelu. La 1862 eşi din armata, şi ca soldatu deveni membru al congresului, pentru care fu alesu în noue rânduri, devenindu într'aceste capul partidei republicane, şi deosebi în cestiuile financiare ajunse o celebritate. La 1867 el facu o caletoria şi prin Europa. La 1879 fu tramisu ca senatoru la Washington.

Aşa dara füturiul preşedinte al statelor unite americane, are să fie unu omu eşitu din poporu. Garfield a fost unu simplu muncitoru, apoi caruţaşu, apoi luntraşu pe apele statelor din New-York şi din Pensilvani'a. Ieta cum se remuneréza acolo înveffatur'a! Înse, dure-re, numai acolo! Cu tôte aceste înse faptul e mângaiatoru, — căci cel puţin este unu locu în lume, unde şi meritul se recompenséza.

Şi recompen-s'a ce America a datu lui Garfield, este cea mai preciósă ce concetatenii potu să deie unuia dintre ei; căci din poziţiunea lui modesta il în-nalţara la trépt'a cea mai înnalta, în fruntea lor.

Unu nou triumfu al sciint'ei şi muncei, la care lumea întréga privesce cu placere şi aplaudéza cu cea mai înnalta bucuria.

Garfield

viitoriul preşedinte al statelor unite americane.

I. H.

Crucea cu diamante.

— Noveleta. —

(Fine.)

Trei zile mai târziu Lucia se află în vil'a dela țera.

Comfortul noului locuințe eră aranjatu ca pentru o princessa, și deca inim'a Luciei ar fi fost atât de linișcitate, pe cât eră de seninul ceriul d'asupra ei, deca fruntea i eră atât de candidă, pe cât eră de farmecatoru totul din giurul ei, de siguru d'ens'a s'ar fi simțitu cea mai fericita.

Da, vai, toate aceste frumseti naturale se pareau menite numai pentru a potenția durerea Luciei, căci nu se p'ote negă, s'unt împregiurări când toate bogățiile lumii n'au nici o valoare pentru simplul muritoru. Ce folosese, de exemplu, condamnatului din Siberia aurul și argintul, ce i-ar folosi palate pompoze, deca i lipsese libertatea de a petrece în patri'a-i iubita, în sinul familiei, în mijlocul consăngenilor? Au nu vedemu, că chiar paserea din colivia, pe lângă tota grigea, ce pune stăpânul ei pentru d'ens'a, ni se arăta din ce în ce mai tristă, mai posomorită, în cât de multe ori ne storce compatimire? Pentru ce? Pentru că nu se afla pe livadea acoperita cu flori, pentru că e departe de crângul verde, unde companiunile sale concertăza atât de farmecatoru...

Luciei încă i lipsia ceva, său, mai bine, i lipsia ceva.

La inim'a ei rodea acel verme omoritoru, care se numește: muștrarea conștiinței.

— O! repetă d'ens'a adese, — blastemata fia or'a, când el a intratu pentru prim'a data în casa noastră. Dar eu, eu nenorocita, pentru ce am fost atât de orba și am ascultatu de vorbele lui ademenitoare? Eră mai bine să se fi cufundatu pământul sub picioarele mele! Și, Marinescu, el nu se făcea nimicu, ba nici nu visăza, că eu, ângerul lui, pe lângă aceea că i-am simulatu iubire și castitate, l'am despoiatu de averea care am împățitu o cu adulterul meu!

— Dar nu, — continuă d'ens'a după o pauză, — voi începe o noua viață... inim'a mea va bate iera numai pentru Marinescu.

Dicându aceste ochii ei sclipira de o lumina supranaturala.

Decisiunea odata luata, Lucia se siliă din toate puterile a-si alungă din memoria suvenirile detestabile, cari au adus-o la marginea unui abisu atât de înfioratoru.

Din'a întreaga o petrecea în societatea camerierei sale, care pentru devotamentul ei i se facuse indispensabila. Ier în serile frumoase cordele pianului sub degetele Luciei faceau să vibreze melodiile cele mai fantastice.

Așa se scurgeau zilele un'a după alt'a. Cu toate aceste față palida de suferința a Luciei abia prindea pușina rumerela. Marinescu o cercetase de repetite ori. Inim'a lui nobila totdeauna o împină cu fragedimea și fericirea, ce o simte adevăratul consorte față de soț'a-i prștimata.

La un'a din vizitele aceste, eră după amedi, Marinescu și Lucia se preâmblau în gradin'a de lângă vila brașu de brașu. Cine i-ar fi vedutu în momentul acest'a, l'ar fi cunoscutu fericirea de pe față. Lucia eră vesela, vorbarăta, precum nu se arătase de multu timpu. Marinescu eră încântatu.

— Căta fericire pentru mine, scumpa Lucia, că te vedu iera așa de vioasa, dișe Marinescu și depuse o sarutare fierbinte pe buzele ei purpurii, dar à propos, — adause el, — uitasem a-ti da crucea cu diamante... dar ce-ti lipsese iubit'a mea? Lucia tresari deodata

la amintirea crucei lor; ca să-si ascunda emoțiunea, se plecă esclămandu: „Ah, ce rosa frumoasa, de multu am grigit'o anume pentru tine... și, rumpend'o, i-o acăția în butoniera.

— Crucea cu diamante, — reluă Marinescu, — care ti-am daruit'o cu ocaziunea logodnei, nu mi-ai spusu nimicu de dorțea ei.

— Da, n'am voitu să te superu, scumpul meu. Dece zile nainte de plecarea mea din capitala am observatu că-mi lipsese. Pe ce cale, nu știu. Prepusu nu aveam pe nime și me temeam să nu te superu. Dar unde ai datu de d'ens'a?

— Alalta-ieri eram la o soarea, ce o deduse amiculu nostru * în onorea renumitei cântăreței, care concertăza de câteva zile în capitala. Cât de multu am fost miratu, vedendu la gâtul cântăreței crucea ta cu diamante. O recunoscu la momentu și nu me putui reține, pâna o întrebai, că de unde o are: pe urma am staruitu se mi-o împrumute pe câteva zile spre a pute comanda un'a asemenea și pentru tine.

— Și ti-a descoperitu totul? — întrebă ea iritata.

— Mi-a dișu, că-mi va spune mai târziu. Dar, ei! Nu iti face superare. Pentru cântăreția voiu cumperă alt'a și acest'a totu iti va rămâne ție, pentru că ținu multu la ea, de orace este primul prezentu, ce ti-am facutu.

Lucia tacu unu momentu.

Inim'a ei eră turmentata de niște sentimente terribili.

Din fericire Marinescu nu observă nimicu din revoluțiunea, care agită internul soției sale.

— Ști ce, Marinescu draga, — adause ea reculegându-se, — dimineața plecu și eu cu tine în capitala.

— E bine, dar ai dișu că mai petreci două săptămâni aici.

— Așa este, inșe m'am cugetatu altfel. Voiu se fiu iera în apropierea ta.

Diminēti'a, a treia di după cele enarate, întreaga capital'a B. eră alarmata de faim'a unui asasinatu oribilu. Ilescu, unul din cei mai veduti funcționari din ministeriu, cunoscutu de cel mai mare dandy, s'a gasitu pe țermurele riului, ce curgea pe lângă capitala, mortu de unu pumnalu. Asasinul prinsu eră camerier'a dnei Marinescu.

Procesul fu scurtu. Camerier'a mărturisii, că întreținū relațiuni de amoru cu Ilescu, și că pentru d'ensul, știindu-l în crisa financiara din caus'a unor datorii, a instrainatu dela stăpâna-sa crucea cu diamante, pe urma, aflându că amantul i-a devenitu infidelu, dându crucea la alta femeia, a otaritu, ceea ce a și împlinitu.

Întemplantu eră foarte esplicabila, căci Ilescu avea deșă intrare în casa lui Marinescu. În rocul lui Ilescu se gasi și biletul prin care camerier'a îl invitase la unu rendez-vous pe s'ér'a precedentă.

Asasin'a fu condamnata la mörte prin furci.

Toate întrepunerile lui Marinescu, facute la staruint'a soției sale, d'a se schimbă sentiment'a, remasera fără rezultat.

Din'a execuțiunii sosise.

Unu publicu numerosu din toate clasele se adunase pe locul, unde eră să se deie unu exemplu de justiția din cele mai înfiorătoare... dar iera, în momentul, când carneficele să-si împlinesca datorit'a, o voce din departare resună: pardonu, pardonu! ceea ce îndata a fost repetitu cu entuziasmu de toti asistentii.

Iera, ce se întemplantase adeca puțin mai nainte în casele lui Marinescu.

Lucia, muștrată de conștiință, că nu poate face nimic pentru clienta sa, chiamă pe Marinescu și îi dăse cu voce emoționată: „Iubite Marinescu, ierta-me, camerier'a este nevinovată... ea a comis crim'a numai ca să se scape pe mine... bun'a cameriera! nu voi suferi se devina și ea jertfa mea... eu! eu nu meritu se mai traiescu...“ dîcîndu aceste scôte dela sinu o sticlutfa și o deșertă pâna în fundu... apoi cașu pe unu fotoliu și adormi — pentru eternitate.

Petra Petrescu.

L a L i v i a.

Mica scumpa și adorata,
Ce erai ângeru p'acestu pamîntu,
Cu art'a-ti dulce și admirata
Sterniai în mine cerescu avîntu.

Ce ore pline de fericire
Cu tine dulce am petrecutu;
Eram superba de-a ta iubire,
Dar vai! acuma eu te-am perdutu.

Căci crud'a mórte făr' îndurare
Îi frânse viét'a și te-a rapitu,
Lasându ah! multe lacrimi amare
La cei ce pe tine multu te-au iubit.

Veniti voi drage a ei amice,
Sê plângemu tôte neîncetatu;
Facédu cunune din lacrimióre,
Căci „Livia“ nôstra a repausatu.

Pe-a ei colina sê punemu tôte
Flori, lacrimióre și viorea;
Din ceriuri dîns'a vedé-va pôte,
Că inim'a nôstra n'o va uitá!...

Iulia Lazar-Pesteanu.

Trei-spre-dece la mеса.

— *Dupa Lafontaine.* —

(Urmare.)

— Nu însistu mai multu, nici nu-i spune că am fost aici. Dn'a M. voiá sê-l invite la mеса.

— Oh! E imposibilu, dle. Medicul i-a ordonat dieta absoluta.

Descindu treptele, sarindu totu câte două deodata și întrebându-me, unde sê mergu, încatr'o sê apucu, îmi trebuie absolutu unu prînditoru. Me uitu la orologiu, sînt șapte fără două-spre-dece minute, abia am timpu sê me rentorecu. Rogu pe toti sântii paradisului sê-mi scóta în cale unu amicu, unu cunoscutu, sêu ori ce omu prezentabilu, dar ajungu aprôpe de casa și nu întâlnescu pe nime, e de nebunitu. Me superu, vedédu că sócra-mea are atâția grelušî în capu, dar trebuie sê respectezu tôte pentru momentu. Spunu cocierului sê lasa mai încetu. Când ajungu la pôrta, me punu și esaminezu în fația pe toti câti treceau pe strada, decisu a me acația de cel d'ântâiu trecatoru, numai sê aiba vestminte curate; dar nici unu sufletu de omu pe totu orizontul. Platescu cocierul, el me mai reține pâna îmi rentôrce din o bancnota, eu inspectezu continuu pe pasanti, dar fără speranția.

Ah! ore nu me înșela ochii? Vine cineva. Eu am mai vedutu acea figura joviala undeva. E bine îmbracatu. Ddeule sîm salvatu! Déca nu vine, întrebuintfezu fortia, me batu cu el. Me grabescu inaintea unui omu micu, care mergea leganându-se, cu unu aeru de îndestulare, cu fația voiósa, forte grosu și forte rostu la fația. El e bine îmbracatu, are cravata alba, n'are manusi, dar trebuie sê fia în busunaru, cu unu cuvîntu e forte prezentabilu și de buna sêma îl cunoscu, am mai vedutu acestu capu între umerii cuiva. I întindu mân'a.

— Cum te afli? Ce bine mi-pare că te întâlnescu.

— Me simtu forte onoratu, — raspunde omul meu cel micu. Ai lipsa de mine, dle? spune-mi, căci me grabescu la pacienti.

— E medicu, — îmi dîsei; — forte minunatu am nimeritu.

— Dl meu dvóstre sînteti...?

— Saint-Phart.

— Da! îmi aducu aminte. Te afli bine? Eu me aflu forte bine, am unu apetitu infernalu.

— Oh! Eu sîm cea mai energica furcutia din orașu.

— Îmi vei face placerea, dl meu, de a veni cu mine la prîndiu la amici intimi.

— Sîm forte deobligatu, dl meu, acést'a este o dovéda de deosebita stîma pentru mine, dar eu nu cunoscu acolo pe nime.

— Acea nu împórta; te voiu presentá și vei vedé cât de bine te vor primí. Esti îmbracatu bine, ai cravata alba, și-ti șede forte bine.

— Eu sîm totdeuna astfel îmbracatu, din respectu cătra clientel'a mea, care din di în di e totu mai mare și mai alésa. Am se multiamescu amicului dtale, dlui Bremond, că am pututu sê me facu cunoscutu.

— Da! ai dreptate! Acolo ne-amu întâlnitu noi odata. De multe e decând îl curedi?

— Sînt doi ani deja, și potu dîce fără ca sê me laudu, că l'am cautatu cu succesu. Déca nu eram eu, te asigurú, că adi n'ar puté umblá.

— Chiar pentru că esti unu omu pretúitu, voiescu sê te presentezu nóuei mele familie. Da. Eu sîm aprôpe de cununia. Famili'a socrului meu e númeroasa, și sînt inca multi betrâni, cari vor avé trebuintfa indispensabila de dta; deci îti promitu inainte, că ai sê câștigi clientela nóua. Nu luá în sêma, că noi sîntemu pușin cunoscuti, tradéza-me ca pe amicu, despre ce te și asigurú că voiu fi pentru viitoriu, scumpul meu doctoru.

Omul meu îmi stringe mân'a cu intimitate și puternicu, dupa aceea scôte din busunare trei parchi de manusi: negre, cenușie și albe, pe cari îmi spune că trebuie, sê le aiba pentru clientel'a sa. Alege cele albe și le îmbraca pe mâni. Mânile lui nu erau mâni, ci adeverate monumente, atât erau de mari.

— Te previnu, dl meu, că îndata ce vom terminá prîndiul, am sê mergu; am promisú unui pacientu, că între nóue și dece de siguru voiu merge sê-l vedu.

— Ai libertate completa, dl meu; e destulu că dta sacrifici două ore din timpul dtale atât de prețiosu și folositoru omenimei. Te rogu sê intrâmu, dle doctoru, timpul e înaintatu și ne aștepta. Îti promitu, că vei avé o primire démna.

— Anuncia pe dl Saint-Phart, — dîcu camerierei.

Toti óspetii erau adunati și vor cugetá, că alesul nu se pré grabesce. Usi'a salonului se deschide, famili'a întreaga erá de fația și simtiescu tôte privirile îndreptându-se spre mine. Eu întâlnescu surisul dulce a Ceciliei și capetu curagiu.

(Va urmá.)

S A L O N U.

Calindarul septemănei.

Ziua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbatorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminica	9	21	Mar. Onisifor.	7 36	4 24
Luni	10	22	Apost. Erastu.	7 37	4 23
Marti	11	23	Mar. Victor Mina.	7 38	4 22
Mercuri	12	24	S. Ioan înduratul.	7 39	4 21
Joi	13	25	† S. Ioan Gura de aur.	7 40	4 20
Vineri	14	26	† S. Apost. Filip.	7 41	4 19
Sâmbeta	15	27	M. Guria. Post. Nasc.	7 42	4 18

Conversare cu cetitórele.

Serile de ierna au să sosésca în curënd. Membrii familiei se ntrunesc. Amicii și amicele se grupéza și forméza societăti, ca să trecă timpul. Cei ce ve stiméza, se aduna în gîurul dvóstre; permiteti-mi dar, amabile cetitóre, să intru și eu în salonul dvóstre, ca să petrec câteva minute de placere — ascultându-ve.

Este fôrte interesantu momentul când unu barbatu intra în o societate de dame. Atunce — am cetitu undeva — tóte devinu mai atente, nepasarea de mai nainte de vorbe și de atitudine dispare, și fia-care voiesce să fia observata. Societatea devine mai animata, conversațiunea e mai viala și spiritele își desvólta sborul lor.

Acésta observațiune, firesce, se póte face numai ca o regula generala, care — precum se scie din gramatice — are o multíme de esceptiuni. Me rogu, ca și efectul înfașării mele să fia înșiratu între esceptiuni. Nu süm atât de vanu, ca să aplicu regul'a generala și la persón'a mea. Nu süm vanu, căci nu-su conducatoru naționalu, și nici nu aspiru să fiu atare.

Conducatoru naționalu! Dar avemu noi atare omu? Avemu și nu pré. Avemu, căci multi se geréza ca atari; dar totusi nu pré avemu, căci cei mai multi din ei sünd niște pitici, cari esceléza numai prin trei însuširi: ignorantia, interesu personalu și vanitate. Și totusi, fia-care pretinde a fi adoratu ca unu idolu; totu ce face dënsul, trebuie să se primésca numai decăt; totu ce propune altul, nu e bunu. Iéta fotografi'a așa numiților conducatori ai nostri!

Durerósa schiffa! Mângaierea nóstra e, că cel puçin în reserva, avemu și unu adevratu conducatoru. Unu barbatu tineru plinu de vigóre, unu capu cu adeverate sciintle, unu personagiu de nalta pozițiune sociala și materiala, este acela. Dënsul posedé tóte calitățile unui conducatoru naționalu. Este unicul, căruia tóte ambițiunile s'aru supune, și pe care națiunea l'ar urmá, de cumva ar luá stégul în mâna. Înse acestu unicu conducatoru posibilu al nostru n'are tocmai ceea ce legionul nostru de conducatori naționali posedé în abundantia: ambițiune. El lasa stégul să se certe pentru el pigmeii. Îl lasa, pentru că n'are încredere în armat'a sa. Și nu e mirare, căci în adevér cine nu și-ar perde constantia tariei, vedëndu nepasarea cu care este întimpinatu?!

S'a scrisu multu despre acésta nepasare. Publicul le cetesce. Fia-care cetitoru esclama: „Deu așa este! Nu facemu nici pe unu terenu nimica séu fôrte puçin. În politica amu ajunsu la nimica; pe terenul socialu nu cumpenimu multu; literatur'a și artiile naționale nu se mai potu urcă din starea lor primitiva; barbati nostri se disgusta, nu mai lucréza, și tóte remánu balta“.

Și dupa ce zelosul cetitoru a esclamatu astfel,

pune fói'a jos, uita la momentu ce a cetitu, se duce p'aci 'ncolo, și nu mai face nici el, nici altul, nici al treile séu a suta-le — nimica.

Acésta e unu cântecú vechiu, care se totu cânta. Înse ce folosu?! Însedar bati tóca la urechi'a surdului!

Dar iéta, că o radia de lumina începe să licureze în întunericul acestei nopti. Fiintiele, cari ni-a mântuitu naționalitatea în șirul secolilor viforosi, femeile, vinu să ni aprinda acésta lumina. Ve salutu cu totu focul ánimiei mele, scumpe salvátore ale némului românescu!

Femeile române, vedëndu, că pericolul a ajunsu la culme, căci nepasarea și nențelegerea stinge ori ce întreprindere barbatésca, se creçura datóre a luá dënsele iniçiativ'a la o mare întreprindere naționala. Și prin acésta dënsele probara iérasii adevérul sentinței lui Lamartine, carele a ðisu, că „în originea tuturor lucrurilor mari se afla o femeia“.

Națiunea romána trebuie să se regenereze. Acést'a numai așa se va puté realizá, déca vom avé mame române. A da tinerimei de secsu femeiescu o crescere naționala, iéta devis'a ce trebuie să avemu de-acuma înainte; iéta scopul ce și-au propusu femeile române. Scopu sântu și salutaru! Dumneçeu să le ajute a-l puté traduce în realitate!

Dar cum să nu-l póta? Cine nu li-ar da totu concursul posibilu? Au nu femeile sünd cele mai bune conducátore?! Cine le-ar puté resiste? Énsusi Göthe a ðisu: „Femei'a nu se póte întrece; ea e cu minte, încât nu putemu să-i contradicemu; placuta, încât capitulámu cu placere; simțitóre, încât nu cutezámu să-i causámu dureri; și prejudiciósa, încât ne tememu de ea!“

Și cum să nu-si póta ele realizá dorinț'a, când zelul și tenacitatea lor potu să delatureze ori ce pedeca? Și când cele mai respectabile se pusera în fruntea acestei maretie întreprinderi?!

Din colo énsasi Dómn'a țerei, acésta femeia-modelu, a datu esemplul, și multíme de societăti filantropice de dame se 'nfintára în tóte părțile. Societatea romána de acolo a și trecutú prin mare schimbare, și fructele acestei schimbări au și începutu a se vedé.

Din cóce, așa ðicëndu de odata, în mai multe părți s'a aprinsu schintea divina. Școli mai înnalte pentru fete, este problem'a. La Brașovu, la Oradea-mare, la Clusiu, la Arad, la Sibiiu și în alte locuri, acésta cestiune agita opiniunea publica romána. Pretotinde nezelul femeiescu a începutu a inspirá séu a lucrá, și națiunea aplaudéza.

Iéta calea care ne va duce la portul mântu-intiei...

... Înse, numai acuma observu, că la începutul conversării mele promisei, că voiú numai a ve ascultá, și iéta că totu eu am vorbitu. Ve ceru scusele mele și tacu. Eu am vorbitu, e rëndul dvóstre... să lucrati!

Ioșif Dulcanu.

Din albumul unei femei frumóse.

Când s'a perditu inim'a unui amantu, în vanu se vor face încercări a o reținé; acést'a este unu bunu ce a disparutu fára a se mai întórce.

Inim'a nu se guverna ca spiritul, ei nu i se comanda nimicu, ci ea ne comanda nóue.

Trbuie ca o femeia să scia să ghicésca când nu mai e iubita, și să previe, déca se póte, rușinea de a fi parasita. În parasire esista unu fel de disprețtu, la care nu ar trebuiú nici odata să fimu espusi.

Trbuie a parasí, dara nu a fi parasitu.

Se dice, că iubirea, trecându în stadiul casătoriei, se prefacă ca vinul în oțietu.

Lucrul se poate întâmpla, înse nu în regula generală: depinde de caractere și de educațiune, precum prefacerea vinului în oțietu depinde de vase, de locu și de temperatura.

*

Frumusețea unei femei, dice lord Byron, place totu atât de multu, pe cât trece de rapede.

Unu bunu caracteru, din contra, poate să placa mai puțin, dar rămâne pentru totdeauna.

*

Când noptea e friguroasă, și când eu singura în cameră mea, aproape de focul meu stinsu auđu vântul suflându, gândindu la dulcele sarutări ce în aceste nopți ale lui novembre își dau soții, inimă mea sângerăza, și adesea, foarte adesea, suspinu, plângu, și ascultu.

*

Lacremile unei tinere femei perdu din amarăciunea lor îndata ce mână amorului le șterge.

Literatura si arte.

„**Transilvani'a**“, organul „Asociațiunii transilvane“, în urmarea concluziunii luate în adunarea generală din Turda, la anul nou va apăre ierasi, în formatul de mai nainte, de două ori pe luna, și se va tramite gratis la toti membrii fondatori, membrii pe viață, precum și acelor ordinari, cari platescu tacs'a de 5 fl. regulatu la începutul fie-cărui anu. Avisu dlor membrii, cari înca n'au platitu tacs'a! Pentru ceialalti membrii, cari nu vor plăti regulatu și pentru nemembrii, comitetul va detige unu prettu moderatu.

Dl dr. Vasiliu Popu, judecatoru la tribunalul din Sátorajka-Ujhely, tramițendu lucrarea sa intitulată: „România alkotmányos intézményei“ mai multor barbati de frunte din națiunea magiara, a fost felicitatu din partea aceloră cu complimente, constatându toti necesitatea d'a cunoșce aședemintele constituționale ale României și mulțiamindu-i pentru serviciile ce a facutu prin acăsta lucrare publicului ungurescu. Chiar și arhiducele Iosif a onoratu pe autorul cu o distincțiune de recunoștință. Ier revist'a de specialitate „Magyar Igazságügy“ publica o recenziune favorabila asupra acestei lucrări.

Diuarul „Dreptul“ din Bucuresci va reapară la 15/27 novembre, sub direcțiunea unui comitetu de redacțiune compusu din următoarele persoane: dl G. Bagdat, președintele tribunalului de comerț; Cuculi, membru la curtea de apelu din Bucuresci; Al. Degre, membru la înaltă curte de casație și de justiție; Missir, avocat; Gr. Pencescu, avocat; Protopopescu Pache Em. avocat; C. Stefanescu, procuroru de secție la curtea de casație. Primu redactoru și administratoru va fi dl D. Popescu, calea Dorobanților nr. 49. Publicațiunea va apăre de două ori pe septemăna.

Musicalie noue. La Táborszky și Parsch în Budapesta a aparutu: „A magyarok Istene“ poesia de Al. Petőfi, musică de Fr. Erkel. Pretiul 80 cr.

Biserica si școla.

Dieces'a Orădii-mari. *Siematismul* se compune și pe anul nou se va pune sub tiparu; astfel dara se va realisa o dorință vechia a clerului diecesanu. Nu înțelegemu înse, că pentru ce acelu siematismu se va scrie și de asta-data latinesce? — *Dl George Bacosiu* invetiatoru în Almoșd, fu numitu în aceeași calitate la Farnașu.

Dieces'a Aradului. Venerabilul parinte *Ieroteiu Belesiu*, noul președinte vicariu episcopescu al consis-

torului gr. or. din Oradea-mare, ca preotu veduvu intrându în statul monacalu, fu promovatu, de către Pr. Ssa episcopul diecesanu Ioan Meșianu, la gradul de protosincelu. Ssa a sositu luni la Oradea-mare, și în diu'a următoarea numai decât și-a și începutu funcțiunea, la care i dorimu perseveranția și succesu bunu. — *Protopopu în Borosineu*, dintre cei trei candidati, consistoriul plenaru a denumitu pe parintele Ioan Cornea, asesoru consistorialu și pânăcumă parocu în Chișineu, care la alegere capetase mai multe voturi. — *Secretaru consistorialu* s'a alesu parintele ierodiaconu Ignatiu Pap. — *Comun'a Birtin* în Biharia a capetatu dela Maj. Sa 100 fl. pentru a-si pute edifică biserica arsa.

O școla industrială româna. La propunerea dlui comerciantu din Brașov, Diamandi I. Manole, cu ocaziunea adunării din Cernatul Sacelelor a departimentului I al Asociațiunii transilvane, propunere spriginita și de dl Iosif Pușcariu, s'a începutu o colecta pentru înființarea unei școle române de țeseturi de lăna, de bumbacu și pentru perfecționarea industriei de casa în Sacele. Numai decât s'a subscriu 873 fl.

Dieces'a Gherlei. Ministeriul de culte și al instrucțiunii publice a datu bisericei din St. Ujfalau, în comitatul Solnocu-Doboca, unu ajutoru de 200 fl.

Societati si institute.

Asociațiunea transilvana. Departimentul al XX (Blasiu) va ține adunarea sa generală la 20 l. e. în comun'a Sancelu. — Departimentul cercului X, Clusiu, va ține adunarea sa generală de estu anu la Almașul mare, în 28 nov.; președintele departimentului e dl dr. Gr. Silași, actuarul dl B. S. Podoba.

Societatea „Iulia“, a junimei române dela universitatea din Clusiu s'a constituitu și pe anul 1880/1, alegându-se: președinte dr. Aureliu Isacu, avocat; vice-președinte Andreiu Micul, juristu; secretaru al internelor Iuliu Herbai, juristu; secretaru al esternelor Augustu A. Nicora, juristu; cassaru Pompeiu Germanu, medicinistu; bibliotecaru Vasiliu Bonau, candidatu în profesura; redactore la foi'a literaria „Diorile“ Gavrilu Onistoru, cand. în profesura; ier de membri de încredere Romul Presia, juristu; Remu Roșca, juristu; și Dem. Ciuta, juristu, ca controloru.

Reuniunea femeilor române din Brașov va ține adunarea sa generală în 7/19 nov. în sal'a de desemnu a gimnasiului romănu gr. or. Președint'a Reuniunii e dn'a Maria Secareanu.

Societatea „Români'a Juna“ din Viena și-a schimbatu localitățile vechi, mutându-se în I Augustinerstrasse 2, V Stock nr. 10.

Reuniunea femeilor române din Mediașu a ținutu adunarea sa generală la 4 l. e. în Mediașu, asistându unu publicu micu. Adunarea s'a deschisu, în numele președintei, de către protopopul Stefan Câmpeanu. Apoi dl Romanu ceti raportul comisiunei, din care se vedu, că comisiunea a încassatu 647 fl. 98 cr., apoi s'a discutatulu elocarea banilor și s'a inserisu membrele noue.

Societatea literaria din Bucovina ținutu adunarea sa generală la 16 l. e. în Cernauti, cu care ocaziune se ceti raportul comitetului despre lucrările sale în 1879, raportul revisorilor despre cercetarea socotelilor anului 1879, raportul comitetului privitoru la modificarea statutelor; apoi se încuviință bugetul pe anul 1880; se ascultă o disertațiune intitulată „Naționalitatea unui poporu“, de dl I. Sbiera; se alese vice-președintele și cinci membrii în comitetu. Președintele comitetului e dl Hurmuzachi.

La Bradu invetiatorii gr. or. adunati la conferință, înființaru reuniunea invetiatorilor romăni gr. or.

din protopresbiteratul Zarandului*, care are să fie subreuniunea celeia din întregul comitat al Hunedorei. Constituirea se făcî astfel: președinte protopopul N. I. Mihaltianu, vice-președinte I. Germanu, secretari Petru Rimbașu și A. Anghel învețiatori la școlile din Bradu; membrii în comitetu: Ioan Jurca parocu și învețiatoru în Cebea, A. N. Tulca și M. Turcu, cassariu L. Poenariu, bibliotecaru G. Ignaton.

Societatea de lectura din Naseudu junimei studiose s'a reconstituit sub conducerea dlui profesor Gregoriu Pletosu în modul urmatoru: Președinte Iosif Catulu stud. VIII cl. gimn.; vice-președinte Nicolau Popu stud. VII cl. gimn.; notariu al ședințelor și corespondințelor Alesandru Halitza stud. VII cl. gimn.; cassariu Georgiu Verticu stud. VII cl. g.; bibliotecaru Alesandru Buteanu stud. VII cl. g.; și controloru Vlad. Hacman stud. VIII cl. gim.

C e e n o u ?

Maj. Sa regin'a Elisabeta ierasi va merge la venațore în Irlanda. Din Londra se scrie, că frumosul castelu Ormonde în Kilkenny, locuint'a de țera a marquisului de Ormonde, s'a închiriatu pentru imperatés'a-regin'a Austro-Ungariei pe șese săptămâni. Maj. Sa se aștepta acolo pe finea lui februarie urmatoru.

Sciri personale. *Fratele reginei*, principele dr. Carol Teodor de Bavari'a, s'a rentorsu din Gödöllő la Viena. — *Rds. D. Mitrovitz*, membru al consistoriului gr. or. din Cernauti și profesor de teologia la universitatea de acolo, fu alesu deputatu la senatul imperialu, în locul lui Stremayr. — *Dl Iacob Muresianu*, fostu profesor de musica la gimnasiul din Naseudu, carele și pân'acuma a scrisu câteva piese, s'a dusu la Lipsca pentru a face studii mai înalte de musica în conservatoriul de acolo. — *Dl Victor Pipoșiu* este numitu oficialu de cl. I la oficiul supremu de saline în Uioara, Transilvani'a. — *Dl Alesandru Popsiôra* este numitu oficialu de cl. III totu la acelu oficiu.

Hymen. *Dl Demetriu Cionte*, teologu absolutu de Gherla, la 16 l. c. și-a serbatu cunun'a cu domnișôr'a Maria Popu, fiic'a parintelui Iacobu Popu parocu în Șișesci.

Diet'a a începutu să desbata bugetul în ședinț'a de luni. Mai nainte înse deputatul contele Emanuil Péchi interpelă guvernul în afacerea dela Clusiu a redactorului Bartha. Tisza, întreruptu în mai multe rënduri violentu de cătra cei din stâng'a estrema, respunse, că a luat mesurile pentru ca afacerea să fie judecata de cătra o comisiune micsta compusa din militari și civili. Începându-se desbaterea bugetului, mai ântâiu vorbi raportorul Alesandru Hegedüs. Apoi Helfy, din partea stângerii extreme declară, că nu votéza bugetul; Béla Lukács din opozițiunea moderata atacă aspru guvernul, dar i votă bugetul. În diu'a următoare, marti, între alții vorbi Eötvös din stâng'a estrema; Paul Szontagh (din Gömör) carele respunse în numele opozițiunii moderate, la apelul de fusiune al ministrului de finanțe, că partid'a aceea nu va face fusiune cu a guvernului; dintre ministrii vorbira Szapáry și Tisza. Mercuri luă cuvântul, între alții, br. Sennyey, înse vorbi numai în genere, și nu desvoltă unu programu precum se așteptă. El accentuă, că situațiunea e grava, înse nu tocmai desperata, dar că guvernul actualu nu are unu programu pentru îmbunetațirea aceleia. În fine declară, că el nu aspira la putere, ci déca guvernul va împlini justele dorințe ale țerei, îl va sprigini și el, și înca „gratis“, dar pân'atuncea va rămâne în opozițiune. A vorbitu și Irányi. Dintre oratorii din ședinț'a de joi amintimu pe Stefan Bittó, fostu ministru-președinte, pe când partid'a deákiana a facutu fusiunea cu ceea a lui Tisza; el a accentuatu, că fusiunea s'a facutu pentru

restabilirea echilibrului financialu, înse dupa 6 ani vede, că aceea nu s'a realizatu, și că de atuncea stâng'a estrema s'a mai sporitu. El doresce dara să se formeze o partida, care să rehabiliteze drepturile câștigate prin legile din 1867. A vorbitu și Tisza, respunșendu lui Sennyey și lui Bittó.

Esposițiunea din 27 august 1881. S'a lațitu vorb'a în unele ținuturi, că tóte obiectele, fia acele ori cât de prețioase, cari se vor tramite la esposițiunea Asociațiunii transilvane pentru literatur'a și cultur'a poporului român, au să rămâna în proprietatea acesteia. Și pâna când onor. comitetu va apucá să dea la tipariu regulamentul esposițiunii și alte instrucțiuni, sântemu rogati a întimpiná acea opiniune raticita și să asigurâmu pe on. publicu, că fia-care espunetoru este și rămâne proprietaru și domnu al obiectelor ce va espune, luându-le seu remițendu-i-se îndata dupa închiderea esposițiunii. Numai obiecte, pe cari va voi cineva să le daruiesca din patriotismu și generositate, vor trece în proprietatea Asociațiunii, spre a se vinde în folosul fondului ei de bani și anume spre ajutorirea tinerimei școlastice și a celei industriaric.

La Zagrabia ierasi a fost cutremuru, ceea ce a înspaimântatu și mai multu pe bietii locuitori în cătva deja linisciti. Unu învețiatu germânu dice, că la 15 și 30 dec. ierasi se pôte așteptá căte unu cutremuru în Zagrabia, în urmare puterii de atragere a lunei.

Caus'a redactorului Bartha din Clusiu a deșteptatu mare sgomotu în diuaristic'a ungrésca. Consiliul municipalu a tramisu o deputațiune la Majestate, spre a cere satisfacțiune. Deputațiunea a fost primita joi, și Maj. Sa a respunsu, că se va face totu ce pretinde legea și dreptatea. Într'aceea Bartha se afla scapau de pericolu, cei doi oficierii sînt predati unei judecatorii micste, în care se afla și unu românul dl judecatoru Comanescu.

Mórtea unui tineru român. Din Alba-Iulia primimu aceste șire: Gimnasistul Bartolomeiu Rațiu, din Teiușu, carele aice erá instructoru la avocatul Coșeru, a muritu la 11 l. c. sér'a la 10 ore într'unu modu grozavu. Nefericitul tineru voia să aprinda focul în cuptorul (sob'a) cancelariei, care i serviá de dormitoru. Dar fiindu că lemnele umede nu pré ardeau, el le stropi cu petroleu; spre nefericire înse, petroleul din vasul ce-l avea în mâna se aprinse, esplodă, și-l acoperi de flacari. Pâna când, la strigatele lui, casnicii alergara întru ajutoru, el isi perdú consciinț'a și cadu arțându jos. Aspectul ce oferí, fu grozavu. Dela genunchi pâna sus, pielea-i se aniná numai în zdrenție; faț'a, ochii, urechile și mai totu capul seu erá prefacutu în scrumu; dela cotu pâna la vârful degetelor, pielea a arsu cu totul. Numai dupa suferințe grozave de dece ore isi respiră sufletul. Durerea parintelui seu venitu a-l vedé, nu se pôte descrie.

Iubileul revoluțiunii polone se va serbá la 29 l. c. în Lemberga. Pregătirile se facu fără mare sgomotu, căci autoritățile nu permitu așa ceva. Se dice, că consiliul universității ar fi primitu îndrumare din cancelari'a cabinetului, să încépa investigațiune în contra tinerilor cari venira să asiste la inaugurarea statuei lui Bem; din caus'a acést'a societatea de lectura a decisu să nu se represinte în comitetul arangiatoru al festivității rescólei polone. Președintele comitetului a rugatu pe mitropolitul să celebreze unu Te-Deum, înse acela a refusat. Se va finé unu banchetu cu trei sute de cuverte, se vor bate medalii. Deja în vr'o trei-deci de orasțe s'au formatu comitete pentru acestu scopu.

Și totusi va fi teatru germânu în Budapesta. Directorul Robert Müller ierasi s'a adresatu cătra ministeriul de interne cu rugarea d'a i se permite să póta ținé represintațiuni teatrale germâne în Budapesta. Mi-

nistrul i-a datu concesiune pentru tóta țér'a, afara de Budapesta, motivându acést'a cu legea, conform căreia pentru Budapesta șeful poliției este competentu a dá asemenea concesiune. În urmarea acesteia numitul directoru s'a adressatu cătra prefectul poliției, carele i-a și acordatu concesiunea ceruta. Așá dara totusi va fi teatru germánu în Budapesta! Caus'a acestei schimbări grabnice e misterioasă. Faptul e, că decisiunea s'ovinitica de mai nainte a deșteptatu mare indignațiune în elementul germánu din străinătate, și că ambasadorul din Berlin cont. Em. Széchenyi a venitu anume pentru cest'unea acést'a la Budapesta.

O banda de lotri 12 énsi, se scrie „Telegrafului Rom.“, în ziua s. Dimitrie, pe la 11 óre din nópte, intrându cu forța în cas'a parocului gr. or. din Carpenișu, distantia abia de 1/2 óra dela Abrud, nevalira în casa 5 lotrii, și cel d'ântăiu, când a ăisu buna sér'a, deodata a daiu și cu securea în capul bietului capelanu dl Manovici, căruia crepându-i capul și umplându-l de sânge, acesta îndata au cădutu jos, ca mortu, atunci se pusera doi din lotri, calare pe densus, legându-l cu mânilé în spate, și de picióre, ceilalti lotri trecându în casa unde erá betránu parocu, tatal capelanului, par. Moise Manovici, unu preotu betránu de 80 de ani, îl batucira și pe acesta, și-l aruncara în patu gramadindu peste el tóte hainele de prin casa, și unul din lotrii punându-se calare peste densus, încât l'au mai strivitu, ceilalti lotri, apucara pe servitóra, și legând'o și pe acésta fedeleșu, o aruncara sub patul betránului. Dupa tóte aceste pe lângá injuraturile cele mai gróznice, amenințara, că-i omóra de severșitu, pretinsera dela betránu ca să le deie banii. Bietul betránu ca să-si scape viét'a lui, și a fiului seu, le-a aretatu locul unde-și avea banisorii, cari i luara, la vr'o 600 fl. v. a. Acum reintorcându-se iera în casa, unde erá preotul cel tineru, începura a-l torturá din nou, dându-i muchi de secure, ca să spuna unde sânt banii remasi de maica sa, în cele din urma, spargându lădile mai aflara și 200 fl., banii preotului celui tineru, apoi se încarcara de pánzaturi, slanini, céra de stupi, și altele, mai nainte de a parasí localul, erá să-i puna gramada, și să deie focu și la casa, ca să-i mai și arda, dar acesu cugetu diabolicu nu l'au deplinitu, ci s'au apucatu de au tērăitu pe preotul cel tineru, la patul tata seu, și dupa ce acesta erá legatu de mâni și picióre, îl mai legara și de gátu cu o sfóra de patul tatálui seu, apoi pe la 3 óre dupa mieđuul noptii s'au departatu, lasându bieteles victime abia resuffându. Pe când s'au sciritu satul, lotrii nu mai erau, și nu se scie nici macar urm'a lor.

Comór'a. Unu bulgaru, care a locuitu mai multu timpu în Braila și căruia i se spunea adesea de betránu'a proprietara că, în camer'a unde locuia, barbatul ei cu unu prietenu aga turcescu, pe timpul când Braila erá raia turcésca, a îngropatu o comóra compusa din mai multe cazane cu piese de aur și argintu, bietul bulgaru a ținutu ascunsu secretul, și în timpu de 18 ani de atunci, prin Bulgari'a, și mai cu séma în ultimul resbelu a facutu ceva bani. A venitu la guvernul románu, a cerutu autorisațiune a sapá comóra din casele unde a statu în Braila. Autorisațiunea i sa datu, dara venindu cu poliția, proprieturul, care erá altul de cât betránu sciuta, s'a opusu a-i permite să sape. Dar în urm'a primirei sumei de 30 poli rusesci a datu autorisațiune cautatorului de comori, care sapa de o septemána și a datu peste isvóre de apa, peste paméntu usatu, numai peste comóra nu. Continua cu sapatu'a. Póte septemán'a asta să fia mai norocosu!

Durerea de dinti e un'a din durerile cele mai neplacute, de aceea anuciánu cu bucuria publicului din locu și din gțuru, că unu bunu dentistu, dr. Emil

Szécsi din Dobrițin, petrece de câteva zile în orașul nostru, în otelul „Vulturul negru“, și face operațiuni în tóte zilele dela 8 óre deminét'a pâna la 5 dupa mieđuadi.

Necrologu. *Zacharia Tatucu*, teologu absolutu și fostu notaru comunalu în Mehadia, a încetatu din viét'a la 6 l. c. în etate de 35 ani, în comun'a sa natala Jablanitța, gelitu de parintii sei preotul George Tatucu, mum'a Elena, de frate-seu George teologu în Caransebeșu, de surorile sale Irina, Ana și Safta, și de vér'a lui primara Ana Tatucu maritata Sêrbescu.

Sciri scurte. *La Brasiov* domnesce mai bine de o luna bubatul, școlile s'au închisu, ma nici baluri nu se vor da, de cumva acésta bóla contagiósa va grassá și atunce. — *Unu banchetu* interesantu s'a ținutu luni în Budapesta în otelul „Hungaria“ și anume în onóra profesorului Carol Thorma, carele a condusu sapaturile amfiteatrului; la banchetu luara parte mai multi invetiati, profesori și scriitori. — *Iosif Lieszkovszky*, carele a vrutu să dueleze cu colonelul Seemann, dar apoi s'a compromis; în urmarea investigațiunii ce i s'a facutu. fu dimisionatu din postul seu financiaru. — *La Lemberg* în joi'a trecuta nu s'a pututu ținé represintațiune în teatru germánu, căci nici unu biletu nu s'a vëndutu. — *Quo'a Ungariei* pentru anul 1881 e tocmai 36.141.327 fl. — *In procesul Verhovay-Majthényi* tabl'a regésca a aprobatu sentinț'a forului primu, prin care Majthényi fu condamnatu la arestu de 6 septemáni, Verhovay la 2. — *Junimea serba din Budapesta* la 24 l. c. va arangia unu concertu în folosul nenorociților din Zagrabia. — *Adam*, unu servitoru la tribunalul cambialu din Budapesta, în trei-șeci de ani (avéndu plata de 400 fl.) și-a căștigatu ca martore la înscrierea firmelor atáta avere, încât și-a cumperatu în Ardélu o moșia cu 60.000. — *Cont. Stefan Károlyi*, cel ce a împuşcatu în duelu pe contele Victor Zichy-Ferraris, a fost condamnatu de cătra tribunalu la închisóre de 3 luni; el a apelatu. — *Tragerea loteriei în 17 novembre*: Praga 75, 6, 47, 41, 90; Lemberg 58, 71, 4, 33, 48; Sibiu 17, 36, 5, 88, 84.

Sciri din Románi'a. *Corpurile legiuitóre* sânt conchiamate în sesiunea ordinara a anului 1880—81 pentru ziua de 15/27 novembre. — *Colonelul Alesandru Schina* din statul majoru se trecu și se numi comandantul pietței Bucuresci. — *Regularea Dimbovitiei* s'a începutu sâmbet'a trecuta la Bucuresci, asistându și Domnitorul carele a datu prim'a lovitura în paméntu cu o lopata de argintu. — *Prim'a scóla de telegrafia si posta pentru femei* s'a deschisu la Bucuresci și la Iasi în sâmbet'a trecuta; în cea din Bucuresci sânt 30 de eleve. — *Colonelii Candiano Popescu și Victoru Crețianu* sânt numiti adjutanti al Domnitorului.

Sciri straine. *Din Nizza* se depeșeza, că sântetatea principelui Goriacoff s'a îmbunetațitu în modu simțitoru. — *Vezuviul* de câteva zile clocotescegrozavu. și doue lave au ajunsu deja pâna la piciórele muntelui; acésta, se dice, că e în legatura cu cutremurul de la Zagrabia. — *Pórt'a* a facutu cunoscutu puterilor, că în urm'a pregatirilor militare ce se facu în Grecia, va concentrá o armata mare pe fruntari'a grecésca și nu va cedá nici Janina nici Larissa. — *La Homberg* aprópe de Rhin într'unu magazinu au explodatu doue-șeci de mii de pundi de dynamitu, dar n'a omoritu pe nimene. — *Alesandru Dumas* zilele trecute a cetitu comitetului dela Theatre Français nou'a sa drama intitulata: „Lionette“. — *Dr. Tanner*, renuntitul postitoru. voiesce să faca o emulare în nemâncare la Londra: rivalilor sei li s'ar permite să póta bé spirituóse. — *In Germania* s'a pornitu o mare agitațiune în contra jidanilor, care cresce pe și ce merge.

Feliurite.

Cântecul privighitōrei. Privighitōrea, acēsta virtuōsa campenēscă, acēsta corista a naturei, a fost obiectul celor mai vii cercetări între invetiati. René Francisc in „Minunile Naturei“, dupa ce enumera cele 15 moduri grece, ōice: „Privighitōrea scie tōte aste din urma, cāntāndu cu o voce care ciripa in sus și in jos, ori ce nota voiesce. Mai multi invetiati între cari se pōte cită Marco, Bertini, Dupont de Nemours, Bechstein, Ch. Nodier, Peignt etc., au cautatu sē afle tecstul cāntecului privighitōrei. Mai multi musicanti au notatu cāntecul ei, din care s'au reprodusu multe returnele de arii de sopran, sēu flautu mai multu sēu mai pușin esacte dela Rameau la Victor Massé și dela Haydn pāna la Beethoven. Reproducemu, dupa dl Bechstein, tecstul imitativu al privighitōrei: Tiu, tiu, tiu. Sppe, tiu tdkua. Tio, tio, tio. Kutio, kutiu, kutiu, kutiu. Tskuo, tskuo, tskuo, tskuo. Tsii, tsii, tsii, tsii, tsii, tsii, tsii, tsii. Kuorror, tiu, tskuo, pipitskuisi. Tso, tso, tso, tso, tso, tso, tso, tso, tso, tso, tso, tvihadiungh. Tsi, si si tdsi si si si si si si. Tsorre, tsorre, tsatu, tsato, tsatu. Dlo, dlo, dlo, dlo, dlo, dlo, dlo. Kuivo, trrrrrris. Lu lu lu lu, ly ly ly, li li li li. Kuivo didl li lulyi. Ha tu gour kui, kuio. Kui kui, kui, kui, kui, kui, ghi, ghi. Gholl, gholl, goll, ghia, hududoi. Lui, kui, horr ha, dia, dia, dillhi! Hets, hets, hets, hets, hets, hets, hets, hets. Tuerrho hotstehoi. Kuia, kuia, kuia, kuia, kuia, kuia, kuio. Higuai, guai, guai, guai, guai, huior, tsi tsiupi“. — Bine înțelesu, că acestu tecstu trebuie să fie cititu cu mare volubilitate și de preferința printr'o voce femeieșcă; necredincosii potu de altmintealea să-l verifice ducēndu-se într'o padure tacuta în timpul unei nopți profunde. („Lir'a Romāna“.)

Doliul în China. Doliul imperatului în China este o afacere foarte mare. Culōrea alba este culōrea de doliu și fiindu că el trebuie purtatu 100 zile consecutive, resulta, că nu pōte fi pastratu curatu. Când muri cel din urma imperatu, postavul albu din Astrahan ajunsese foarte scumpu. Unu obicei care acompaniēza adese doliul suveranului este adese foarte displacutu de a fi urmaritu. Se pare că dupa proclamarea oficiala a mortii imperatului, nici unu mariagiū nu se pōte face in imperiu în timpu de trei ani. Așā în cât în acele câteva zile cari trecu dupa mōrtea imperatului și proclamarea sa, se vedu gramadindu-se o mulțime de casatorii pentru ca să nu se amāie pāna peste trei ani.

Mistuirea. Unu invetiatu publica in „La Croix rouge“ datele următoare asupra timpului ce trebuie bucatelor ca să fie mistuite: Orezul nu cere de cât unu cēsū; vēnatul friptu, compoturile de mere și de pere, somul fertu, spanaculu, sparanghelul și felin'a fēta, pireele de verdetiuri uscate ceru unu cēsū și jumetate. Creerii și sagoul unu cēsū și trei sfreturi. Laptele fiercatul, morunul, două cēsuri; laptele caldu, gāna fēta, două cēsuri și unu sfertu; mielul fertu, budințele, două cēsuri și jumetate; ouele moi, mielul friptu, biftecurile, prajiturele, șunc'a trei cēsuri. Rostbiful, porcul friptu, morcovii, salat'a verde, trei cēsuri și unu sfertu; ouele rescōpte, brānz'a, rasolul, napii, cartofii și cēp'a fēta trei cēsuri și jumetate. Vitfelul și herbecul friptu și zēm'a de carne, patru cēsuri; fructele cu sēmburi, stafidele, migdalele, cinci cēsuri; salamul și țiparii șese cēsuri.

Puterea somnifera a hemeiului. Englesii pretindu, că acēsta planta pe lānga rolul ce jōca în fabricarea celei mai placute beuturi a rasei anglo-germāne, ar mai avē inca și proprietatea de a te adormi. Ei susținū astfel, că o perna umpluta cu flori prospete de he-

meiu va aduce unu somnu fōrte liniscitu in casurile in cari tōte celelalte mijlōce cunoscutu nu aru fi isbutitu. Lēcul nu costa așā scumpu ca să nu fia încercatu la ocaziune. Trebuie să nu se uite înse ca să se pue într' unu cuptoru caldu hemeiul ce se voiesce a se întrebuintiā pentru unu asemenea lēcū, in care cuptoru să stea vre-unu patraru de ora spre a distruge micidele insecte ce s'ar putē aflā in el.

Logogriфу.

— De Veturia P. Desseanu. —

Ag, ne, va, am, ti, non, se, em, anu, idu, la, mei, ca, il, res, ie, ur, la, to, ti, an, um, niu, sa, em, as, tor, nii, ili, me, nes, nan, ca, anu, bi, da, re, il, vid, li, ria, len, ni.

Aceste 43 silabe dau 16 cuvinte, ale cāror litere inițiale cetite de sus in jos dau numele unui poetu romānu din colo de Carpati; iēr literile finale cetite de jos in sus, dau numele unui poetu din cōce de Carpati, de pia memoria la gintea romāna.

Însemnatatea cuvintelor:

1. unul dintre acei regi, sub cari a începutu a decadē imperiul romanu; 2. beliducele primu din resbelul dela Troia; 3. unu filosofu din evul vechiu; 4. unu poporu anticu; 5. o clasa a ōeilor antici; 6. unu profetu; 7. o cetate vechia in Chaldea; 8. unu membrū triumviratului al doilea; 9. o parte a Italiei unde s'au emigratu mai multi dupa resbelul Troianu; 10. numele beliducelui, care a darēmatu cetatea Cartago; 11. unu poporu vechiu in Italia; 12. întemeiatoriul unei cetāti antice; 13. unu duce din resbelul troianu; 14. cel mai mare rege al evreilor; 15. unu filosofu francesu din seculu presinte; 16. o țera in Europa.

Terminul de deslegare este 14 decembre. Ca totdeuna, și de asta-data se va sorti o carte între deslegatori.

Deslegarea problemei de șacu din nr. 72:

Albu.

1. Tf7—c7
2. Rn. c1—c6 †
3. Tc7—d7 matt.

Negru.

- Cg7—e6 (a)
- Cb8—c6:

a.

1. Rd5—e6 (b)
2. Rn. c1—e3: † Re6—f6
3. Rn. e3—h6 matt.

1. Cg7—e6
2. Rn. c1—c6 † Rd5—d4:
3. Rn. c6—d6 matt.

Bine au deslegat'o domnii Nicolau Popescu, Iosif Ardeleanu, Mihai Valeanu și Ioan Moldovanu.

Premiul 1'a cāștigatu dl Iosif Ardeleanu.

Post'a redacțiunei.

Dlui V. R. B. in Bistri-tia. Primitu-ai epistol'a nōstra din lun'a trecuta? Repetimu cerea cuprinsa in aceea.

Sibiu. Doue poesii. Aceste inca nu se potu întrebuintiā; dar de siguru veti scrie dvōstre altele mai bine reesite.

Dnei A. F. in Ploesci. Toemai acuma se afla una in

lucrare. Nu peste multu veti avē ocaziune a o vedē.

Proprietaru, redactoru respundiatoru și editoru:
IOSIF VULCANU.